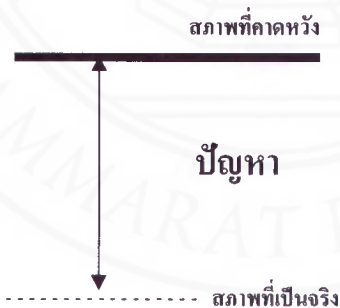

วิจัยอย่างง่ายทำได้อย่างไร 3

การวิเคราะห์สภาพปัญหา

ปัญหาคือ ความแตกต่างระหว่างสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นจริง โดยพิจารณาว่า มีปัญหาเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสภาพที่เป็นจริงต่ำกว่าสภาพที่คาดหวังไว้

- สภาพที่คาดหวัง ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตร
- สภาพที่เป็นจริง ได้แก่ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงของผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก และการปฏิบัติ

จากความหมายของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ถ้าใช้เวลาเป็นเกณฑ์ในการจำแนกปัญหา เราสามารถจำแนกปัญหาออกได้เป็น 3 ประเภท คือ ปัญหาเชิงแก้ไขปรับปรุง ปัญหาเชิงป้องกัน และปัญหาเชิงพัฒนา

เมื่อทำความเข้าใจกับความหมายของปัญหาแล้ว ขั้นตอนต่อไปควรทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาของนักเรียน ซึ่งผลการวิเคราะห์นั้นครูอาจจะพบปัญหามากมายทั้งที่เป็นปัญหารายบุคคล รายกลุ่ม หรือทั้งชั้นเรียน แล้วแต่กรณี

ข้อสังเกตในการกำหนดปัญหาวิจัย

1. พึงระลึกเสมอว่า **“ปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ ต้องเป็นปัญหาที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง”**
2. ไม่ควรรีบร้อนในการสรุปปัญหาแต่ควรใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอสำหรับนำมาใช้เป็นข้อสรุปปัญหาที่ชัดเจน
3. ปัญหาที่เกิดขึ้นอาจจะเป็นปัญหาเฉพาะของผู้เรียนบางกลุ่ม รายบุคคล หลังจากวิเคราะห์สภาพปัญหาได้แล้ว ให้ทำการวิเคราะห์หาสาเหตุว่าการที่ผู้เรียนมีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านต่าง ๆ นั้น เกิดจากสาเหตุใด เพราะโดยปกติแล้วปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน จะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทำให้แยกแยะได้ยาก อาจใช้วิธีเขียนแผนผังความคิด (Mind Mapping) เพื่อช่วยจัดระบบรวบรวมความคิด ให้เห็นภาพของปัญหาชัดเจนยิ่งขึ้นว่าสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับใด เกี่ยวข้องกับเรื่องใด เชื่อมโยงกันอย่างไร และมีแง่มุมใดบ้าง

เมื่อดำเนินการวิเคราะห์ปัญหา ได้ปัญหาและเลือกปัญหาที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนา ได้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายแล้วจึงนำมาเขียนเป็นคำถามให้ชัดเจน ที่เราเรียกว่าคำถามวิจัยนั่นเอง

คำถามวิจัย คือประเด็นข้อสงสัยที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นโดยเขียนให้อยู่ในรูปของประโยคคำถามที่มีความเฉพาะเจาะจง ต้องการคำตอบที่เชื่อถือได้ และการได้มาของคำตอบจะต้องอาศัยกระบวนการที่มีระเบียบวิธีที่ชัดเจน

จะเห็นได้ว่าปัญหาที่เลือกมาศึกษาเหล่านั้น จะต้องนำมาเขียนเป็นคำถามวิจัยที่ใช้กระบวนการวิจัยในการหาคำตอบ ไม่ใช่คำถามผิวเผินที่สามารถหาคำตอบได้จากครูพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนครูที่มีประสบการณ์ หรือนักวิชาการเท่านั้น อย่างไรก็ตามในสภาพความเป็นจริงครูส่วนมากมักจะกังวลว่าปัญหาที่ตนเลือกมาเพื่อเขียนเป็นคำถามวิจัยนั้นเป็นปัญหาเล็ก ๆ ไม่มีความสำคัญ แต่แท้จริงแล้วปัญหาการวิจัยมีอยู่หลายระดับ ตั้งแต่ปัญหาเล็ก ๆ ที่ครูคนเดียวสามารถทำการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา นั้นได้ ไปจนถึงปัญหาซับซ้อนที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากครูคนอื่น ๆ หรือบุคคลหลายฝ่ายมาร่วมกันทำวิจัยด้วย

การออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้

นวัตกรรม หมายถึง เทคนิควิธีการหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ที่น่าสนใจนำมาใช้ประกอบเพื่อ ออกแบบพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การออกแบบนวัตกรรมจำเป็นต้องใช้ทั้ง ศาสตร์ และศิลป์ หรือกลยุทธ์แห่งการสอนของครู มาจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยตัวครูเองจะต้อง หมั่นฝึกฝนให้ชำนาญ การออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ มีขั้นตอนสำคัญดังนี้

การนำเสนอและเผยแพร่ผลงานวิจัย

1. การเขียนรายงานการวิจัย

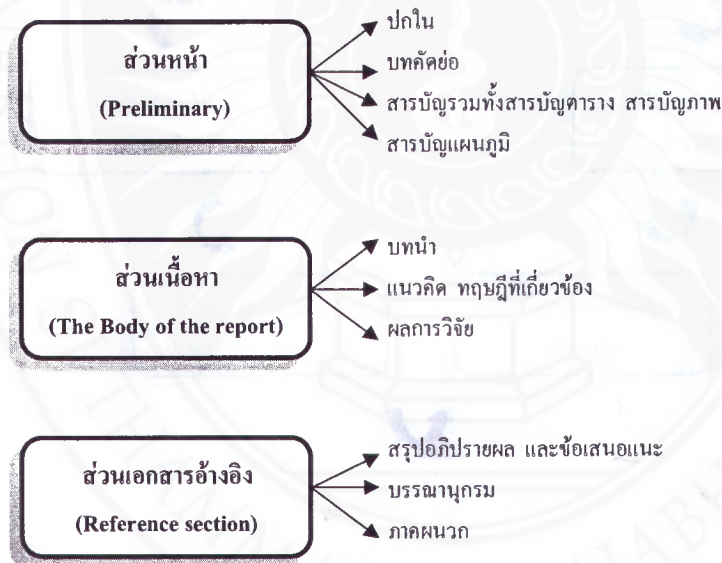
การเขียนรายงานการวิจัยเพื่อนำเสนอผลการวิจัยมี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการรายงานผลการวิจัยอย่างไม่เป็นทางการ และรูปแบบการรายงานผลการวิจัยอย่างเป็นทางการ

การเขียนรายงานการวิจัยแบบไม่เป็นทางการ

การเขียนรายงานการวิจัยแบบไม่เป็นทางการมักจะนำเสนออย่างสั้น ๆ แต่มีสาระสำคัญ แสดงความเป็นเหตุเป็นผลของกระบวนการวิจัยให้ผู้อื่นเข้าใจถึงสิ่งที่ได้ศึกษาและสิ่งที่ค้นพบ โดยอาจนำเสนอเป็นความเรียงหรือกำหนดประเด็นการเขียนและควรแสดงหลักฐานเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานและผลการศึกษาประกอบเพื่อยื่นข้อสรุปต่าง ๆ ที่ได้จากการวิจัย

การเขียนรายงานการวิจัยแบบเป็นทางการ

การเขียนรายงานการวิจัยแบบเป็นทางการ มีโครงสร้างของเนื้อหาสาระที่นำเสนอในลักษณะของการวิจัยเชิงวิชาการที่ส่วนใหญ่มักมีการนำเสนอโดยมีรูปแบบตายตัวซึ่งมีหัวข้อสำคัญ ๆ ดังนี้

2. หลักการเขียนรายงานการวิจัย

รายงานการวิจัยที่ดีและมีคุณภาพ ควรมีความชัดเจน สมบูรณ์ และสามารถตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิจัยได้ ซึ่งควรพิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้

1. จัดรูปแบบ การเขียนรายงานการวิจัยที่เป็นทางการได้อย่างเหมาะสม
2. มีความเป็นเอกภาพ ในการเรียบเรียงเนื้อหาตั้งแต่ต้นจนจบจะต้องคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความสอดคล้องต่อเนื่องกันโดยตลอด
3. มีความเที่ยงตรง ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ข้อมูลที่นำมาเขียนต้องมีความเชื่อถือได้
4. มีความชัดเจน ใช้ภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย กระชับ รัดกุม การนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ต้องไม่ซ้ำซ้อน การเสนอตาราง กราฟ ควรมีคำอธิบายประกอบ
5. มีความสมบูรณ์ของรายงานการวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นศึกษาปัญหาจนกระทั่งได้คำตอบของการศึกษาที่จะต้องมีความครบถ้วนสมบูรณ์
6. มีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่น่ามาศึกษาและเขียนให้ถูกต้องตามหลักวิธีการเขียนอ้างอิง

จากการนำเสนอรูปแบบการเขียนรายงานการวิจัยแบบไม่เป็นทางการและแบบเป็นทางการ จะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะนำเสนอรูปแบบใด ผู้วิจัยต้องไม่ลืมแสดงหลักฐานหรือข้อมูลประกอบเพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นที่มาของการสรุปผลการวิจัย ดังนั้น หากครุสนใจที่จะนำเสนอผลการวิจัยโดยใช้รูปแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งอาจเป็นการนำเสนอเพียง 1 หน้ากระดาษ ก็ไม่ได้หมายความว่าครูจะเสนอรายงานการวิจัยเพียง 1 แผ่น แล้วสรุปหรือเผยแพร่ให้ผู้อื่นทราบเพียงเท่านั้น โดยแท้จริงแล้วควรจัดเตรียมข้อมูลในส่วนที่มาของข้อมูลการดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ข้อมูล และวิธีการแปลความหมายจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุป และอภิปรายผลการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตอบคำถามวิจัยที่ครุได้กำหนดไว้ด้วย

ครุควรใช้เวลากับการอ่านงานวิจัยของผู้ที่ทำได้แล้ว ไม่ว่าจะป็นรายงานการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับเรื่องที่คุณสนใจใคร่รู้ เพื่อจะให้เห็นตัวอย่างของการเขียนรายงาน ตลอดจนสาระสำคัญอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้มีแนวทางการเขียนรายงานการวิจัยและนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับความสามารถและศักยภาพของตนเองต่อไป